CENTRE HISTORIQUE MINIER

Mijnmuseum Nord/Pas-de-Calais
Documentatiecentrum
Cultureel wetenschappelijk energiecentrum

Persmap

Perscontacten

Karine Sprimont, directrice communicatie
Tel. : + 33 (0)3.27.95.82.82 – ksprimont@chm-lewarde.com

Caroline Delain, hoofd van communicatie
Tel. : + 33 (0)3.27.95.82.82 – cdelain@chm-lewarde.com

Laura Descamps, communicatiemedewerker
Tél. : 03.27.95.82.82 – ldescamps@chm-lewarde.com

HET MIJNBOUWBEKKEN VAN NORD-PAS DE CALAIS

Drie eeuwen geschiedenis

Op 21 december 1990 sluit de Houillères/(=Steenkoolindustrie) van het Noord-Bekken en van Pas-de-Calais de laatste schachten voor kolenwinning en beëindigde zo drie eeuwen mijngeschiedenis in de regio.

Jacques Desandrouin © Musée Théophile Jouglet, Anzin

Het waargebeurde verhaal van het mijnbekken begint met **Jacques Desandrouin** die in 1716 onderzoek doet in de regio Valenciennes, een natuurlijke uitbreiding van de rijke kolenlaag, die al in gebruik was in Wallonië, een regio, die Frankrijk dan net verloren heeft door het verdrag van Utrecht in 1713. Na twintig jaar naarstig boren **vindt hij in Anzin, 24 juni 1734, een belangrijke ader van vetkool van uitstekende kwaliteit**.

In de loop van de geschiedenis verplaatst dit mijnbekken zich van oost naar west, van Noord Pas-de-Calais, waar **de steenkool is ontdekt naar Oignies in 1841**. Het bekken strekt zich uit van Valenciennes tot Bruay, inclusief de regio's Douai (Noord), Lens en Bethune (Pas-de-Calais) over een lengte van ongeveer 120 km, maar over een smalle breedte van nooit meer dan 12 km .
Het mijnbekken beslaat dus ongeveer 1/12e van de totale oppervlakte van Nord/Pas-de-Calais.

De evolutie van oost naar west gaat gepaard met een steeds diepergaande exploitatie. Terwijl de putten in het oosten niet veel verder dalen dan 500 m, worden de diepste putten gegraven in het gebied van Lens tot 1200 m diep.

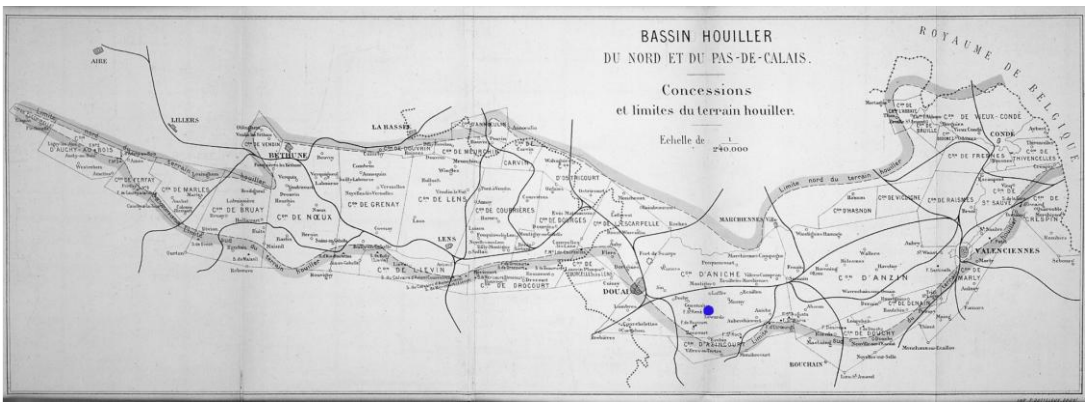

© Centre Historique Minier de Lewarde

In totaal wordt twee miljard ton steenkool gewonnen uit dit mijnbekken, de grootste activiteit vindt plaats rond de jaren 1930 tot 1960, wanneer gemiddeld 200.000 mensen werkzaam zijn in de mijnbouw van ongeveer 30 miljoen ton per jaar.

DE GESCHIEDENIS VAN DE PUT DELLOYE EN CENTRE HISTORIQUE MINIER

Luchtfoto van de put van Delloye, circa 1950-60 © collections du Centre Historique Minier

De put Delloye van de voormalige Compagnie des Mines d'Aniche begint zijn werk in 1931. In dat jaar werd 18.634 ton steenkool gewonnen. Het tonnagerecord werd bereikt in 1963, met 1.218 ton gewonnen per dag. De steenkool is moeilijk te exploiteren, **de laag wordt onrendabel en de exploitatie stopt in 1971**.

In die zelfde tijd is de directie van de Houillères/(=Steenkoolindustrie) in het noorden en Pas-de-Calais al overtuigd van het belang van de **oprichting van een historisch mijncentrum, dat aan de volgende generaties de getuigenis van bijna drie eeuwen van mijnbouw, industriële en sociale activiteit in het mijngebied van Nord-Pas de Calais laat zien**. Op initiatief van Alexis Destruys, toen secretaris-generaal van de Houillères/(=Steenkoolindustrie), wordt dit project goedgekeurd door de raad van bestuur op 6 november 1973 en wordt de put Delloye Lewarde, die in staat van ontmanteling is, gekozen om de Centre Historique Minier te herbergen.

De keuze wordt verklaard door het esthetische uiterlijk van industriële gebouwen, die gebouwd zijn in een groene omgeving; de ligging is dicht bij het snelwegnetwerk, de positie in het hart van het mijnbekken en het karakter ervan is representatief, omdat deze put deelneemt aan de productie van steenkool tijden de sterkste activiteit, in het interbellum.

Daarom, terwijl de andere putten van het mijnbekken gesloten zijn, stromen materialen en documenten naar de put Delloye.

In 1982 wordt de Vereniging voor het Centre Historique Minier opgericht, met de deelname van de Staat (Ministerie van Cultuur), de Regionale Raad van Nord-Pas de Calais, de Algemene Raad van het Noorden, de Algemene Raad Pas-de-Calais en de Houillères /Steenkoolindustrie van het Bekken van het Noorden en Pas-de-Calais om in mei 1984 voor het publiek open te gaan. Tenslotte, **evolueert de status van het Centre Historique Minier in 2016 naar Openbare Instelling voor Culturele Samenwerking,** waarvan de oprichters de Staat, de Regionale Raad van Hauts-de-France, Douaisis Agglo en Cœur d'Ostrevent Agglo.

EEN HERINNERING AAN DE BELANGRIJKSTE STAPPEN VAN DE ONTWIKKELING VAN HET CENTRE HISTORIQUE MINIER

Het Centre Historique Minier, opgericht in juli 1982, bestaat uit drie complementaire afdelingen: een mijnmuseum, een archief- en documentatiecentrum en een Cultureel wetenschappelijke energiecentrum (CCSE). De locatie, die twee jaar later in mei 1984 wordt geopend, verwelkomt dat jaar 17.594 bezoekers.

Luchtfoto van het Centre Historique Minier © Pierre Cheuva

Geleidelijk krijgt het centrum het uiterlijk van vandaag: zo **is het glazen gebouw met de machines gebouwd in1986** en **openen de 450 meter gereconstrueerde galerijen** voor het publiek in het jaar daarna **in 1987**.

De reputatie van het centrum groeit en **in 1988 heeft het museum meer dan 100.000 bezoekers per jaar.** Tot 1992 wordt het centrum verrijkt met vijf permanente tentoonstellingen met als doel het begrip van de wetenschappelijke cultuur een prominente plaats te geven in zijn programmering, door via tentoonstellingen, conferenties en publicaties een reflectie te initiëren over de rol van energie in de ontwikkeling van hedendaagse samenlevingen.

Germinal(=De mijn), de film de Claude Berri, wordt **in 1993** op scherm uitgebracht en het publiek toonde grote interesse in de wereld van de mijn. Dat jaar verwelkomde het centrum **168 000 bezoekers**. In hetzelfde jaar worden de **permanente tentoonstellingen** in het **boekhoudkantoor, de sorteer- en de putextractie-machine nr. 2 gecreëerd**.

In **1994 verwelkomde het Centrum zijn miljoenste bezoeker**. De activiteiten blijven zich ontwikkelen met **de lancering van een verzameling werken gewijd aan de mijn onder de naam *Mémoires de Gaillette(= Herinneringen aan de Steenkool)* waarvan de eerste in 1995** de titel *Du coron à la cité, un siècle d'habitat minier dans le Nord/Pas-de-Calais, 1850 – 1950 (=Van de Coron naar de stad heeft, een eeuw mijnbouwhabitat in Nord/Pas-de-Calais, 1850 – 1950)*. Dit is het begin van een redactioneel beleid. **In 1997** zijn patoisante bijeenkomsten **QuoQuiDi** voor het eerst aangeboden en worden daarna tweejaarlijks gehouden.

Receptiegebouw © Centre Historique Minier

In **2002,** huldigt het Centrum **4.000 m² nieuwe of herontwikkelde gebouwen in**, als onderdeel van een **architecturale en museale herstructurering,** die het mogelijk maken om het publiek in een **nieuw gebouw**te ontvangen, om een nieuwe permanente tentoonstelling voor te stellen *Les trois âges de la mine(=De drie eeuwen van de mijn)* en om aanvullende diensten aan bezoekers te bieden; in deze nieuwe ruimtes wordt **de twee miljoenste bezoeker van het museum verwelkomd** tijdens de tentoonstelling *Femmes à la mine, femmes de mineurs(=Vrouwen in de mijn, mijnwerkersvrouwen)*, die het label Nationaal belang heeft gekregen

van het ministerie van Cultuur. **1162.000 bezoekers bezochten het Centre Historique Minier in 2002**.

In 2003 opende het Historische Mijncentrum voor het publiek **drie nieuwe permanente tentoonstellingen** over energie, geologie en de geschiedenis van de put van Delloye.

Sinds 2009 profiteren de bezoekers van twee vernieuwde tentoonstellingen: *À l'origine du charbon, le Carbonifère* (=*Aan de oorsprong van steenkool, het Carboon)* en *La vie dans la cité minière (=Het leven in de mijnstad),* evenals nieuwe geluids- en video-sferen in de paardenstal van de put, de sorteerruimte en de galerijen.

In **2012**, viert het Centre Historique Minier de **30ste verjaardag van de oprichting van de vereniging** en **de vermelding van het mijnbekken van Nord/Pas de Calais als UNESCO-werelderfgoed.**

In 2014, verkreeg de tentoonstelling ***Le Bassin minier au cœur des conflits(=Het mijnbekken in het hart van de conflicten)*** **het label « Centenaire(=Honderjarige) »,** als onderdeel van herdenkingen met betrekking tot de Eerste Wereldoorlog.
Het jaar daarop verwelkomde het Centre Historique Minier zijn vier miljoenste bezoeker en stelde voor het eerst een tijdelijke tentoonstelling samen in het kader van zijn Cultureel wetenschappelijk energiecentrum: *Des hommes pleins d'énergie(=Mannen vol energie)*.

In 2016 richt het Centre Historique Minier **zijn activiteiten op het « gezins- » publiek** en een eerste groot evenement *Le grand défi de la fosse Delloye(= de grote uitdaging van de put Delloye),* verwelkomt honderd gezinnen als deelnemers, die met elkaar wedijveren in zowel fysieke als reflectieve uitdagingen. De gekte van het *Pokemon Go* game heeft in de zomer van 2016 het Centrum in zijn greep tijdens een avondgebeuren, het eerste van een reeks atypische evenementen, om publiek, dat verder van de cultuurstaat, aan te trekken.
De tentoonstelling ***Coup de foudre, la merveilleuse histoire de l'électricité(=Liefde op het eerste gezicht de prachtige geschiedenis van elektriciteit*)** **in 2017 markeert de opkomst van het Cultureel wetenschappelijk energiecentrum**.

Elk jaar, naast de permanente tentoonstellingen, biedt het Centre Historique Minier **een programma van tijdelijke tentoonstellingen** van historische, wetenschappelijke of artistieke aard, die toelaten om thema's te verdiepen die direct verband houden met de mijncultuur (de sociale status van de mijnwerkers, de immigratie, landschapsevolutie, gezondheid...) of een andere kijk bieden op de wereld van de mijn.

In **2020** markeert het Centre Historique Minier de **driehonderdste verjaardag van de ontdekking van steenkool in Noord-Frankrijk** met de tentoonstelling *1720, le charbon au cœur des révolution (1720, steenkool in het hart van de revoluties)*.

In **2022** en **2023** stond de cinema in de schijnwerpers, met een grote **tentoonstelling,** *La mine fait son cinéma*, en een **internationaal symposium**.

In **2024** vierde het Centre Historique Minier **40 jaar openstelling voor het publiek** met een aantal evenementen, waaronder de creatie en de doop van zijn reus Léon. In dit jaar van de Olympische en Paralympische Spelen van Parijs 2024 was de tentoonstelling ***La mine, c'est du sport!*** ook een groot succes. Om de toekomst van zijn activiteiten op lange termijn te garanderen, is het Centre Historique Minier ook begonnen met een **sponsorprogramma**, zodat lokale bedrijven zijn activiteiten kunnen steunen.
Tot slot is het Centre Historique Minier dankzij een partnerschap met ADEME het eerste museum in Frankrijk dat de energietransitie op nationaal niveau demonstreert.

In **2025** stond hedendaagse kunst in de schijnwerpers met de tentoonstelling ***Au charbon, Pour un design post-carbone*** (Kolen, voor een post-koolstofontwerp), georganiseerd in samenwerking met het Centre d'Innovation et de Design in Grand Hornu (België) en

Miners Light, werken van de Oekraïense kunstenaar Roman Minin: monumentale raamstickers geïnstalleerd in het kader van "Lignes de fuite" (Vluchtlijnen), een collectief en innovatief parcours langs de vijf opmerkelijke sites van het Mijnbekken, dat op de Werelderfgoedlijst van UNESCO staat.

HET CENTRE HISTORIQUE MINIER VOOR MIJNBOUW VANDAAG

Het Centre Historique Minier ligt in Lewarde, 8 km ten oosten van Douai in het noorden en in het hart van het mijnbekken. Het is ingericht op de mijntegel van de voormalige put van Delloye, met 8.000 m² industriële gebouwen en bovenbouw, op een terrein van 8 hectare. Het is geclassificeerd als een historisch monument en is een van de opmerkelijke locaties van het mijnbekken, dat behoort tot het Unesco werelderfgoed.

Uitzicht op de locatie vanaf de Passerelle(= bruggetje) © S. Lenne-Terrier/ Centre Historique Minier

Als een ware beschermplaats van de herinnering aan de mijn is dit het belangrijkste mijnmuseum in Frankrijk en een van de meest bezochte musea in de regio Hauts-de-France, omdat het elk jaar ongeveer 170.000 bezoekers verwelkomt.

Het Centre Historique Minier wordt regelmatig beloond voor de kwaliteit van de ontvangst en de bezoeken: de **Diamaillon Trofee** uitgereikt door het Comité Régional de Tourisme du Nord/Pas-de-Calais en de **Trophée National EDF du Tourisme Industriel et Technique** zijn in het bijzonder aan haar toegekend. Het centrum ontving het **nationale label *Qualité Tourisme™*** in 2013 en 2017 voor het museum en tevens voor het **restaurant Le Briquet** in 2016. Sinds **2014** profiteert het elk jaar van het **Excellentie Certificaat van TripAdvisor**. In 2017, verkreeg het centrum het **label Euralens** en de **EDEN prijs « European Destinations of ExcelleNce » (=Excellente Europese bestemmingen)** door de Europese Commissie. Ten slotte verkreeg het Centrum in 2018 het **kwaliteitskeurmerk van het Europees Jaar van het Cultureel erfgoed** door het Ministerie van Cultuur.
Het centrum heeft ook onderscheidingen ontvangen voor zijn bereikbaarheidsprestaties voor bezoekers met een handicap: e prijs van het Ministerie van Cultuur **Musée pour tous(=Museum voor iedereen)** en **de Sésame de l'Accessibilité positive(=Sesam van de positieve toegankelijkheid)** door de Nationale Gehandicaptenraad.
Op andere terreinen won het Centrum de **prijs Coup de Cœur de l'Architecture(=Hartslag voor de architectuur)** en de **Trophée de la formation professionnelle(=Beroepsopleiding Trofee)**, terwijl de aan bedrijven aangeboden ruimtes en diensten werden onderscheiden door het **label Performance Séminaires(=Prestatie op het gebied van Seminaars)**.
Ten slotte heeft het centrum het **label Cafés Rando Nord** en het **nationale keurmerk Accueil Vélo**. In 2025 ontving het de **Grand Prix Innovation Numérique** en de **Prix Travel Tech** voor zijn digitale platform *Paroles de mineurs*.

Het museum

De put Delloye, een historisch monument

De put Delloye is in gebruik genomen in 1931 en werd in 1971 stopgezet. Duizend mijnwerkers werkten in deze kolenwinning en produceerden gemiddeld 1.000 ton steenkool per dag. Deze **locatie van 8 hectaren** bestaat uit **industriële gebouwen met unieke architectuur**, **authentieke werkplekken** die toegankelijk zijn voor bezoekers: de **badruimte** waar hangende kleding en antieke films de doorgang van de arbeiders illustreren, **lampenkamer** waar honderden lampen zijn opgesteld en de**paardenstal** waar

het gehinnik van het paard en het geluid van het door de smid gehamerde ijzer het publiek verwelkomen. We kunnen er ook de imposante **spoelen van de machine voor de extractie** de medische apparatuur in de**ziekenboeg**zien… Zonder de administratieve kantoren te vergeten, die laten zien hoe in de jaren 30 gewerkt wordt door de ingenieur, de landmeters, de accountant, die het "tweewekelijkse", het salaris van de mijnwerkers voorbereidden, of ook wel de minderjarige afgevaardigde, die een rapport voor het management schrijft.

De tentoonstellingen: wanneer het carboon de geschiedenis van een regio creëert

Een verzameling van 15.000 objecten illustreert deze ontdekking van de wereld van de mijn, gepresenteerd door grote tentoonstellingen, voor een onderdompeling in het hart van een uniek industrieel en menselijk avontuur.

© E Watteau-Centre Historique Minier

À l'origine du charbon, le Carbonifère (=Oorspronkelijk is steenkool, het Carboon) gewijd aan het proces van de vorming van steenkool, die 320 miljoen jaar geleden is begonnen tijdens het Carboon: naast posters en reclame-objecten illustreren verschillende soorten steenkool, die kunnen worden aangeraakt, microscopische voorstellingen en een zeer mooie verzameling **fossielen** het Nord-Pas de Calais uit het primaire tijdperk, dat tot het ontstaan van de kolenvelden van het mijnbekken leidde.

© S. Lenne-Terrier-Centre Historique Minier

In ***Les trois âges de la mine(=De drie eeuwen van de mijn)***, een chronologisch **reis** door drie eeuwen geschiedenis van de mijnen van Nord-Pas de Calais, van de achttiende eeuw tot de sluiting van de laatste schachten in 1990. Een serie **originele maquettes** van mijnterreinen op verschillende tijdstippen, **vele archiefdocumenten**, **foto's**, **films, objecten** en **kunstwerken,** tonen de evolutie van het industriële landschap en de technieken, die werden gebruikt tijdens de 270 jaar van mijnbouw in Nord-Pas de Calais.

Eindelijk dompelt een enorm chronologisch fresco de bezoekers onder in de belangrijkste gegevens van de economische en sociale geschiedenis van het mijnbekken.

© S. Dhote-Centre Historique Minier

Het leven in de mijnstad ondergaat het dagelijkse leven van de mijnwerker en zijn gezin. **Interieur, tuin, kroeg** zijn er tot in de kleinste details gerestaureerd. Veel objecten gerelateerd aan **de muziek, sport, duivensport en de immigratie** roepen het leven in de steden op, op het ritme van de tijden van gezelligheid maar ook van veeleisendheid.

Waar dient het houtpark voor? het spoornet? Waarvoor de opslagbrug? Via de locatie, laten de mijlpalen van de tentoonstelling ***Histoire de la fosse Delloye*(=*Geschiedenis van de put Delloye*)** de uiterlijke samenstelling van de mijntegel zien, van de jaren 1930 tot de jaren 1950.

Een bezoek aan het museum is ook een gelegenheid om onze tijdelijke tentoonstellingen en evenementen (*Europese Nacht van de Musea*, *Europese Erfgoeddagen*, festiviteiten van Sainte-Barbe, animaties en workshops voor gezinnen...) te ontdekken, die elk jaar worden georganiseerd.

De collecties

© E. Watteau / Centre Historique Minier

De collecties van het Centre Historique Minier omvatten 15.000 voorwerpen die betrekking hebben op de geschiedenis van het steenkoolbekken.
Drie domeinen zijn bijzonder goed vertegenwoordigd: **de geschiedenis van de mijnbouwtechnieken**, ongetwijfeld het sterkste punt van de collecties; **etnologie**, met getuigenissen van het dagelijkse leven van de mijnwerkers; en **geologie**, vertegenwoordigd door een grote collectie steenkoolfossielen en gesteentemonsters uit prospectieboringen.
Tot slot ontwikkelt het Centre Historique Minier sinds enkele jaren een collectie kunstwerken (schilderijen, tekeningen, aquarellen, beeldhouwwerken en wandtapijten, reclame- en filmaffiches) en decoratieve voorwerpen die mijnen en mijnwerkers voorstellen (klokken, meubels en serviesgoed, munten en medailles).

Online collecties

In 2024 lanceerde het Centre Historique Minier een nieuw virtueel portaal gewijd aan deze erfgoedcollecties, zodat het publiek de rijkdom ervan kan ontdekken en zich kan verdiepen in de geschiedenis van het mijnbekken aan de hand van een brede selectie voorwerpen.
www.chm-lewarde.com, rubriek Bronnen en collecties, vervolgens Collecties

De rondleiding door de galerijen: reis naar het hart van de mijn (1 uur)

© E. Watteau - Centre Historique Minier

In gezelschap van een culturele bemiddelaar daalt het publiek af in de ingewanden van de mijn om het dagelijkse leven van mijnwerkers opnieuw te beleven. De personeelsbrug leidt bezoekers naar de bovengrondse los- en sorteerruimte, waar ze in geluiden en beelden de rol van vrouwen en kompels, die de steenkool moeten sorteren, herbeleven. Tot slot, tijdens de « afdaling » in de galerijen, staan in feite alle ondergrondse technieken en werkomstandigheden, vanaf de tijd van *Germinal* tot de jaren 1990 voor hen open.
Een zintuiglijk bezoek op het ritme van het gebrul van machines en videoprojecties!

☞ Voor het bezoeken van **permanente tentoonstellingen en galerijen**, zijn audiogidsen beschikbaar in het Engels, Duits, Nederlands, Pools, Italiaans en Spaans.

Nieuw digitaal apparaat *Paroles de mineurs*

Toen Houillères du Bassin minier du Nord et du Pas-de-Calais in de jaren 1970 besloot om een mijnmuseum op te richten op de site van de mijn Delloye, werden voormalige

mijnwerkers vanzelfsprekend bij het project betrokken en waren ze aanwezig vanaf het moment dat het Centre Historique Minier in 1984 voor het publiek werd geopend.

Achtenzestig voormalige mijnwerkers gaven tot 2010 rondleidingen op de site. Daarna, van 2011 tot de zomer van 2024, bleef een kleiner aantal voormalige mijnwerkers met het publiek praten tijdens getuigenisbijeenkomsten, speciale momenten waarop ze verschillende aspecten van hun leven bespraken: hun eerste dag in de mijn, opleiding, lonen, gevaren, omscholing, enz.

In september 2024, 40 jaar nadat de site werd opengesteld voor het publiek, kunnen bezoekers dankzij nieuwe technologieën blijven delen in het leven van de voormalige mijnwerkers, dankzij de ervaring die kunstmatige intelligentie biedt. Het systeem is vrij toegankelijk in een intieme ruimte. Het bestaat uit een interactief tablet en een groot scherm en stelt bezoekers in staat om vragen te stellen aan de laatste drie voormalige mijnwerkers die in het Centre Historique Minier hebben gewerkt: de inhoud van hun getuigenissen is opgesplitst in meer dan 150 vragen, die het onderwerp waren van 150 gefilmde interviews. Kunstmatige intelligentie selecteert de video op basis van het door de bezoeker gevraagde onderwerp en een voormalige mijnwerker verschijnt op het scherm, in een 2.0 tête-à-tête.

Dit innovatieve meeslepende systeem, ontworpen voor alle doelgroepen, brengt de woorden en herinneringen van mijnwerkers binnen ieders bereik.

Meervoudig bekroond initiatief: de Grand Prix Innovation Numérique 2025, uitgereikt door de Club Innovation & Culture CLIC en het SITEM, Internationale beurs voor musea, culturele instellingen en toerisme, die de meest opmerkelijke digitale innovaties belicht en beloont die zijn geïmplementeerd in of door een Franse culturele instelling, Prix Travel Tech, uitgereikt door Hauts-de-France Innovation Tourisme, als belangrijke innovatie op het gebied van digitale technologie en meeslepende ervaringen, label France Design Week..

Het centrum met documentatie bronnen

© Centre Historique Minier

In 1984 ontving de Houillères/ (=Steenkoolindustrie) van het Bekken van Nord-Pas de Calais toestemming van de Directie van de Franse archiefafdeling om hun eigen archieven te beheren en de verzameling, het beheer en de terugwinning toe te vertrouwen aan het Centre Historique Minier. Dit is het doel van het **documentatie- en archiefcentrum** dat tot op heden **2.500 strekkende meter archieven** omvat, die de hele periode van mijnbouw in het bekken van de Noord-Pas de Calais (1720-1990) bestrijken.

Toegankelijk voor onderzoekers, maar ook voor schrijvers, scenarioschrijvers, producenten, lokale geschiedenisverenigingen... en individuen; deze archiefbronnen zijn zowel zeer talrijk als gevarieerd. Met een bibliotheek van meer dan **5.700 werken**, een filmbibliotheek van ongeveer **1.000 films** en een videotheek van 600 cassettes en een fotobibliotheek met bijna **300.000 dia's en negatieven**, maakt deze indrukwekkende collectie documenten het mogelijk om alle thema's aan te pakken, die gerelateerd zijn aan de wereld van de mijn.

Dankzij deze kostbare documenten heeft het Centrum de regisseur Claude Berri in belangrijke mate kunnen helpen bij de voorbereiding voor het draaien van zijn film *Germinal*.

Van de bedrijfsorganisatie tot de economische en sociale geschiedenis, door de kennis van het ondergrondse, de operationele technieken en het industriële erfgoed; het documentatiecentrum is een bevoorrechte bron van ideeën en informatie voor het

uitvoeren van onderzoek. Zelfs vandaag de dag moeten nog veel onderwerpen met betrekking tot de mijn worden onderzocht.

Een online database voor archiefraadpleging
Een virtuele leeszaal is beschikbaar voor het publiek via een webportaal en geeft toegang tot archiefvindplaatsen, digitale bestanden van documenten, foto's, films en een hele reeks documentaire bronnen zoals bedrijfsgeschiedenissen enz.
www.chm-lewarde.com, onder Hulpbronnen en collecties, dan Archief

Cultureel wetenschappelijk energiecentrum

Door de specifieke geschiedenis van de mijnbouw van Nord-Pas de Calais in de meer algemene energiegeschiedenis in Frankrijk en in de wereld te plaatsen, heeft het **centrum voor de wetenschappelijk energiecultuur** ten doel de uitdagingen van de mijnactiviteit en alle gegevens over de energieën van vandaag en morgen aan het publieke te presenteren. Via**tentoonstellingen**, **conferenties** en **publicaties**, beoogt het een reflectie op gang te brengen over de rol van energie in de ontwikkeling van hedendaagse samenlevingen. Overheersend in haar benadering heeft het begrip wetenschappelijk cultuur inderdaad altijd de programmering van het centrum van wetenschappelijke cultuur geleid. Dit was het geval bij de tentoonstelling *La petite histoire du chauffage au charbon(=De kleine geschiedenis van kolenverwarming)* vanaf 1990*, Silicose et pneumoconiose du houilleur(=Silicose en pneumoconiose van de mijnwerker)* in 1993 of ook wel *Énergies: hier, aujourd'hui et demain(=Energieën: gister, vandaag en morgen?)* gepresenteerd aan het publiek tussen 2003 en 2019. Tijdelijke tentoonstellingen *Des hommes pleins d'énergie(=Mannen vol energie)* in 2015 en *Coup de foudre, la merveilleuse histoire de l'électricité(=Liefde op het eerste gezicht, de prachtige geschiedenis van elektriciteit)* in 2017 zijn ook door de missies van het Cultureel wetenschappelijk energiecentrum volledig omarmd.
Het Centre Historique Minier is lid van het Ombelliscience netwerk van wetenschapscentra in de regio Hauts-de-France.
Daarnaast neemt het Centre Historique Minier deel aan nationale en regionale wetenschappelijke evenementen, zoals Science collège(=Wetenschapscollege) met het Departement van het Noorden en het Science Festival, voor studenten en het grote publiek. Het staat ook aan de oorsprong van verschillende evenementen, zoals de Semaine de la géologie(=Geologieweek), die is opgericht voor middelbare scholieren, evenals het festival *Les énergies, un jeu d'enfants(=Energieën, een kinderspel!),* geïnitieerd in 2014.

© Centre Historique Minier

Tot slot heeft het Centre Historique Minier, in het kader van de Nationale Verbintenis voor de Vernieuwing van het Mijnbekken, het Centrum voor Wetenschappelijke Cultuur van de Energie volledig vernieuwd door een specifieke ruimte in te richten in het hart van het parcours, in het gebouw van de extractiemachine van Schacht nr. 1, zodat bezoekers energie kunnen ontdekken om er meer over te weten te komen, het te begrijpen en het te waarderen.
Dit gebied is momenteel gesloten wegens werkzaamheden.

Het Centre Historique Minier zet zich in voor eco-verantwoordelijkheid

Sinds zijn oprichting heeft het Centre Historique Minier, naast het mijnmuseum en het archiefcentrum, een centrum voor wetenschappelijke cultuur op het gebied van energie, om de kwesties rond mijnbouw en energie, verleden, heden en toekomst, aan het publiek te presenteren.

Sinds 2023 heeft het Centre Historique Minier van decarbonisatie een van de hoofdlijnen van zijn ontwikkelingsstrategie gemaakt. Het heeft de ambitie om het mijnerfgoed van de regio te behouden en te valoriseren, terwijl het zich inzet om het buitensporige gebruik van fossiele brandstoffen tegen te gaan en een koolstofarme levensstijl promoot om de opwarming van de aarde te beperken. Met dit in gedachten heeft het Centre Historique Minier allereerst een koolstofaudit laten uitvoeren om zijn uitstoot van broeikasgassen te beoordelen en actiegebieden te identificeren.
Vervolgens werd het Centre Historique Minier in 2024 het eerste museum in Frankrijk in de regio dat een "nationale demonstrateur van ecologische transitie" werd in het kader van een partnerschapsovereenkomst getekend met ADEME Hauts-de-France. De overeenkomst bevestigt de steun van ADEME voor het decarbonisatie-initiatief van het Centre Historique Minier, evenals de inzet van het museum om een woordvoerder voor energiekwesties te worden en het bewustzijn van deze kwesties onder zijn bezoekers en partners te vergroten.
Hiertoe zal het Centre Historique Minier inhoud over de relatie tussen mijnbouwgeschiedenis en klimaatverandering opnemen in zijn museografie en discours. Het doel van deze verbintenis is om bezoekers aan te moedigen om actie te ondernemen voor de ecologische en energietransitie, om de uitvoering van acties voor de site zelf mogelijk te maken met het oog op decarbonisatie en aanpassing aan de klimaatverandering. Daartoe is vanaf 2025 een reeks evenementen rond het thema energie opgezet, waarbij in de loop van het jaar onder meer verschillende conferenties worden georganiseerd.

PRACTISCHE INFORMATIE

Openingsdagen en -tijden

In 2026 is het centrum elke dag geopend, behalve van 1 januari, 5 tot 31 januari, 1 mei en 25 december. Elke maandag gesloten tussen 15 november en 28 februari.

2026	Openingstijden van de kaartverkoop	
	Van 15 november tot 28 februari	**Van 1 maart tot 14 november**
INDIVIDUEN	Dinsdag t/m zaterdag: 13 uur tot 18 uur Zondagen, schoolvakanties en feestdagen: 10 uur tot 18 uur **Kaartverkoop stopt om 17 u.** **Gesloten van 8 tot 31 januari.** **Gesloten op maandag**	Alle dagen: 9.00 tot 17.00 uur **Sluiting van het museum 19.00 uur**
GROEPEN	Van 8.00 uur reserveren via de telefoon	

Services

- Parkeren van auto's en bussen.
- Restaurant "Le Briquet" op het terrein (230 zitplaatsen)
- Audiogidsen beschikbaar in het Engels, Duits, Nederlands, Pools, Italiaans en Spaans.
- Boutique-café met boekenplanken, souvenirs en regionale producten.
- Auditorium en vergaderzalen voor groepen.
- Voor schoolgroepen:
  - thematische animaties onder toezicht van culturele bemiddelaars
  - aangepaste rondleidingen, van groep 1 tot de middelbare school
  - online bronnen
  - een schoolrestaurant dat plaats biedt aan 50 leerlingen
  - een picknickplaats.

Prijzen

2026	**Ontdekkingstocht** Toegang tot de site, tentoonstellingen en rondleiding door de galerijen (audiogidsen)
Normaal tarief	€ 14,50
Verlaagd tarief	€ 8,70
Gezinstarief (2 Volwassenen + 2 Kinderen)	€ 40
Groepen volwassenen (vanaf 20 personen) **Mini-groepen** (van 15 tot 19 personen)	€ 12,60
Schoolgroepen	€ 8,20

* kinderen van 5 tot 18 jaar oud, studenten, gehandicapten + één begeleider, gepensioneerden van de Charbonnages/Kolenmijnen in Frankrijk... op vertoon van bewijs

CENTRE HISTORIQUE MINIER
Fosse Delloye – Rue d'Erchin – CS 30039
59287 LEWARDE - FRANCE

Vice-President: Jean-Paul Fontaine
Directeur-curator: Luc Piralla
Directrice communicatie en ontwikkeling van publieksgroepen: Karine Sprimont

www.chm-lewarde.com **- Tel. : + 33 (0)3.27.95.82.82**

HET CENTRE HISTORIQUE MINIER IN ENKELE CIJFERS

- **Locatie en collecties**:
  - **8.000 m²** gebouwen, **8 hectare** terrein
  - **450 meter galerijen**, zes grote permanente tentoonstellingen, twee tot drie tijdelijke tentoonstellingen per jaar en vele culturele evenementen
  - collectie van 15.000 objecten
  - 2,5 km mijnarchieven
  - 5.700 werken, 1.000 films, 300.000 foto's
  - restaurant met 230 zitplaatsen, museumcafé, boutique
  - auditorium met **200 zitplaatsen** en drie vergaderzalen

- **Bezoekers en functionerend** :
  - **150.000** bezoekers per jaar gemiddeld
  - website: 184.388 gebruikers in 2024
  - sociale netwerken: meer dan 26.000 abonnees
  - ongeveer vijftig seminars, die elk jaar worden georganiseerd
  - 80 à 100 werknemers
  - een wetenschappelijke raad van 28 onderzoekers en gekwalificeerde persoonlijkheden in alle disciplines, die verband houden met mijnbouw en energie

- **Partnerschappen:**
  - **cultureel**: Louvre-Lens Museum, Mission Bassin Minier/Missie Mijnbekken, Ombelliscience, het Historial la Grande Guerre/de Grote Oorlog in Péronne, het Douai-orkest...
  - **sociaal-cultureel**: France Travail, AFPA, La Vie Active, Mission locale...
  - **sportclubs** : VAFC, ABC Dourges, RC Lens...
  - **toeristisch**: Gîtes de France, Regionaal Bureau voor Toerisme van de Hauts-de-France, Nord Tourisme en Pas-de-Calais Tourisme, Autour du Louvre-Lens, VVV-kantoren
  - **collectieven**: Stad Lens, agglomeratiegemeenschap Hénin-Carvin

- **Netwerken**:
  Europees netwerk van kolenmijnmusea, Proscitec, Mem'histo, Ombelliscience, Vereniging van conservatieven van Hauts-de-France, Vereniging van uitgevers van Hauts-de-France, Vereniging van milieujournalisten, Vereniging van erfgoedjournalisten

- **Enkele opmerkelijkheden**:

  - **1931-1971**: De put Delloye actief, **1.000 mensen** werken op de locatie, winning van gemiddeld **1.000 ton steenkool** per dag

  - **1973**: Op aandringen van Alexis Destruys, Secretaris-generaal van de Houillères/(=Steenkoolindustrie) van het Bekken Nord en Pas-de-Calais, wordt de put Delloye in Lewarde gekozen als gastheer voor het Centre Historique Minier.

  - **1982**: Oprichting van de associatie van het Centre Historique Minier met drie afdelingen: een **mijnmuseum**, een **archief en documentatie centrum**, een **centrum van wetenschappelijke energiecultuur**.

  - **1984**: Het Centre Historique Minier opent zijn deuren voor het publiek.

  - **1990**: Sluiting van de laatste mijnschacht van de regio in Oignies.

  - **1993**: Uitkomen van de film *Germinal* en een bezoekersrecord voor het centrum met **167.000 bezoekers**.

- **1995**: Creatie van de **eerste verzameling werken** uitgegeven door het Centre getiteld *Mémoires de Gaillette*.

- **1999**: Creatie van **workshops voor kinderen, de « ateliers du galibot »(=kompel workshops),** tijdens de schoolvakanties.
  Gemiddeld worden elk jaar 40.000 leerlingen verwelkomd tijdens schoolbezoeken.
  Het centrum is de winnaar van de **nationale Trofee EDF** voor industrieel en technisch toerisme.

- **2002**: Inhuldiging van nieuwe ruimtes van het Centre Historique Minier na de eerste herstructurering. Verwelkoming van de **twee miljoenste bezoeker**.

- **2003**: Het Centre Historique Minier krijgt de vermelding **Museum van Frankrijk.**

- **2005**: Nieuwe werkzaamheden zijn gestart voor voorzieningen en diensten om het publiek te kunnen ontvangen.

- **2006**: Nationale herdenking van de ramp van 10 maart 1906 in de Compagnie des mines de Courrières.

- **2009**: Het Centre Historique Minier is geclassificeerd als **Historisch Monument.**
  Inhuldiging van de nieuwe permanente tentoonstellingen: *À l'origine du charbon, le Carbonifère(=Aan de oorsprong van de steenkool, het Carboon)* en *La vie dans la cité minière(=Het leven in de mijnstad)*.
  Verwelkoming van de **drie miljoenste bezoeker**.

- **2010**: Het centrum wint de prijs **Musée pour tous(=Museum voor iedereen)**.

- **2012**: Oprichting van het **Europese netwerk van mijnmusea**, waarvan het Centre Historique Minier een van de oprichters is.
  Het Mijnbekken van Nord-Pas de Calais is vermeld als **UNESCO werelderfgoed**, waarvan het Centre Historique Minier een van de opmerkelijke bezienswaardigheden is.

- **2013**: Het centrum verkrijgt het nationale label **Qualité Tourisme ™**

- **2014**: Het centrum krijgt de **Sésame de l'Accessibilité positive(= Sesam van positieve toegankelijkheid).**

- **2015**: Het centrum verwelkomt zijn **vier miljoenste bezoeker**.

- **2016**: Het restaurant Le Briquet verkrijgt het nationale keurmerk **Qualité Tourisme™ (= Kewaliteitstoerisme)** en ontmoetingsruimten het label **Performance Séminaires (= Prestatie op het gebied van Seminaars).**
  Het Centre Historique Minier wordt een **EPCC-EPIC**. De oprichters zijn de Staat, de Regionale Raad Hauts-de-France, de Gemeenschap van Agglomeratie van Douaisis en de Gemeenschap van gemeenten hart van Ostrevent/Oosterbant.

- **2017**: Het centrum verkrijgt het **label Euralens,** de **prijs EDEN « European Destinations of ExcelleNce »(=Excellente Europese bestemmingen)** gecreëerd door de Europese Commissie en het nationale keurmerk **Qualité Tourisme™(= Kwaliteitstoerisme)** voor het museum.

- **2018**: Het centrum is bekroond met het **kwaliteitskeurmerk van het Europees Jaar van het Cultureel erfgoed** door het Ministerie van Cultuur.

- **2019**: Herdenking 100 jaar Frans-Poolse immigratieakkoorden

- **2020**: Driehonderd jaar steenkoolontdekking in Noord-Frankrijk

- **2021**: Opening van *Mine d'énergies*, de nieuwe permanente tentoonstelling

- **2022:** Het centrum is bekroond met het label **Cafés Rando Nord** en het nationale label **Accueil Vélo**.
  Het steenkoolgebied Nord-Pas de Calais viert de tiende verjaardag van zijn opname op de Werelderfgoedlijst van UNESCO.

- **2024**: Het Centrum viert 40 jaar openbaarheid en creëert zijn **reus**: **Léon.**
  Een nieuwe digitale functie, "Ontmoet de voormalige mijnwerkers", geeft het publiek de kans om te horen wat voormalige mijnwerkers te zeggen hebben.
  Het Centre Historique Minier wordt Frankrijks eerste " Nationale Demonstrateur van Ecologische Transiti" in het kader van een memorandum van overeenstemming met ADEME.

- **2025:** Het centrum ontvangt de **Grand Prix Innovation Numérique**, uitgereikt door de CLIC (Club Innovation & Culture) en de SITEM (Internationale beurs voor musea, cultuur- en toeristische instellingen), en de **Prix Travel Tech**, uitgereikt door Hauts-de-France Innovation Tourisme, voor zijn digitale project „*Paroles de mineurs*".

Sinds het centrum meer dan 40 jaar geleden zijn deuren opende voor het publiek, heeft het zo'n vijftig tijdelijke tentoonstellingen, een tiental permanente tentoonstellingen, een honderdtal culturele evenementen en een veertigtal publicaties georganiseerd, zes internationale symposia gehouden en biedt het een aanbod van zo'n vijftien reizende tentoonstellingen.

Afbeeldingen vrij van rechten beschikbaar om een artikel over het Centre Historique Minier te illustreren

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

1- Luchtfoto van het Historisch Mijncentrum © Pierre Cheuva/Centre Historique Minier
2- Algemeen beeld van de locatie © Samuel Dhote / Centre Historique Minier
3- La salle des pendus(= De hal waar de spullen werden opgehangene) © Centre Historique Minier
4- De lampenkamer © Pierre Cheuva/Centre Historique Minier
5- De galerijen © Samuel Dhote / Centre Historique Minier
6- Tentoonstelling *La vie dans la cité minière(= Het leven in de mijnstad)* © Samuel Dhote / Centre Historique Minier
7- Tentoonstelling *La vie dans la cité minière(= Het leven in de mijnstad)* © Centre Historique Minier
8- Reconstitutie in de tentoonstelling *La vie dans la cité minière(= Het leven in de mijnstad)* © Samuel Dhote / Centre Historique Minier
9- Chevalement de la fosse Delloy(=Schachttoren van de put Delloye) © Emmanuel Watteau/Centre Historique Minier
10- De triage(=sorteerruimte) © Centre Historique Minier
11- Het glazen gebouw met de machines © Pierre Cheuva/Centre Historique Minier

Andere illustraties zijn op aanvraag verkrijgbaar bij de afdeling Directie van de Communicatie van het Centre Historique Minier

Contacten: Karine Sprimont, Directrice communicatie, email: ksprimont@chm-lewarde.com
Caroline Delain,hoofd van communicatie, email: cdelain@chm-lewarde.com
Laura Descamps, communicatiemedewerker, email: ldescamps@chm-lewarde.com
Tel. + 33 (0)3 27 95 82 82